

NGÀY TẾT NÓI CHUYỆN NHÂN - DUYÊN

TS. Nguyễn Kim Sơn*

Kết thúc nhiệm kỳ công tác ở CHDCND Lào trong cương vị Bí thư thứ nhất của Đại sứ quán Việt Nam tại Lào, trực tiếp giúp việc Tổng Bí thư Đảng NDCM Lào Cayxôn Phômvihăn, năm 2000, tôi được biết Ban Tổ chức Trung ương dự kiến bố trí làm Tham tán Công sứ Đại sứ quán Việt Nam tại Uzbekistan. Tôi phân vân, vì đã gần chục năm học nghiên cứu sinh ở Liên Xô và công tác bên Lào, nay lại xa vợ con năm, sáu năm nữa, sẽ ra sao?... Tôi chợt nhớ đến GS. TSKH. Lê Văn Viện, người từng học nghiên cứu sinh tại Liên Xô và cùng công tác tại Lào với tôi. Giáo sư thuộc lớp đàn anh, cũng vừa mới nghỉ hưu, chắc sẽ cho tôi ý kiến động viên xác đáng. Anh rất nhiệt tình đến thăm gia đình tôi và nói ngay: “Xa nhà mãi làm gì, hả em? Đủ rồi! GS. Trần Phương mới thành lập Trường Đại học Quản lý và Kinh doanh Hà Nội, đang chiêu mộ những người như anh, em mình. Anh vừa đến làm việc ở đó. Em nghĩ sao?”

Trước đó, tôi đã có may mắn được GS. Trần Phương quan tâm đến. Lần đầu tiên là khi tôi vừa bảo vệ Luận án Phó Tiến sĩ ở Liên Xô về. Lúc đó, Giáo sư đang giữ chức Phó Chủ nhiệm thường trực Ủy ban Kế hoạch Nhà nước, đã có công văn gửi Hội đồng Phân phối cán bộ sau đại học, xin tôi về Ủy ban phục vụ nhu cầu của Chương trình kinh tế - xã hội mới. Nhưng cấp trên vẫn “trả” tôi về cơ

quan cũ. Lần thứ hai vào năm 1989, là khi Ủy ban Kế hoạch Nhà nước tổ chức Hội thảo về Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của CHDCND Lào tại Viên Chăn, do Giáo sư chủ trì. Sau đó, có nhiều lần, tôi được trình bày với Giáo sư những hiểu biết của mình về nước bạn Lào.

Thấy GS. Lê Văn Viện nói vậy, tôi trầm nghĩ: “Biết đâu đây chẳng là cái duyên trời định? Sắp tới lúc nghỉ hưu, vẫn có điều kiện tiếp tục làm việc lâu dài, thì may mắn lắm”. Được sự tán thành của vợ con, tôi bỏ ý định đi Uzbekistan, rồi vào một buổi sáng tháng 9 đẹp trời, tôi cùng GS. Lê Văn Viện đến thăm trường ở số 1B phố Cảm Hội gặp Chủ tịch Hội đồng Quản trị, Hiệu trưởng Trường Đại học Quản lý và Kinh doanh Hà Nội, GS. Trần Phương. Tôi vẫn nhớ rõ hôm đó Thầy đang bàn việc với Phó hiệu trưởng TS. Đỗ Quế Lượng và PGS. TSKH. Lê Văn Toàn. Tôi vừa trân trọng thốt lên: “Em chào các thầy ạ!”, thì GS. Trần Phương, với một nét mặt đôn hậu, ánh mắt thân tình, thân thiết:

- A! Chào anh bạn Kim Sơn. Mình nhớ rồi, anh bạn đã công tác tại Lào... Còn trẻ thế, sao đã nghỉ hưu nhỉ?

Sau mấy câu trao đổi khúc triết, GS. Trần Phương bảo tôi làm việc cụ thể với Phó Hiệu trưởng TS. Đỗ Quế Lượng. Và thế là tôi nhận quyết định về trường công tác từ ngày 01.10.2000, đánh dấu khởi đầu sự nghiệp trồng người. Tôi đã

* Ủy viên Hội đồng Quản trị, Nguyên Chánh Văn phòng Trường ĐH KD&CN Hà Nội.

gắn bó với trường gần 20 năm tôi, từ lúc trường mới có ba ngành đào tạo với quy mô nhỏ bé, đến nay đã phát triển sang các ngành kỹ thuật - công nghệ và đào tạo các ngành thuộc khối sức khỏe, với trên 30 ngành học ở các trình độ cử nhân, thạc sỹ và tiến sỹ.

Về trường, tôi được Ban Giám hiệu và GS. Trần Phương thử thách quá nhiều nhiệm vụ khác nhau, cuối cùng là Ủy viên Hội đồng Quản trị và từ năm 2005 là Chánh Văn phòng trường. Trên cương vị Chánh Văn phòng, tôi có điều kiện thường xuyên giúp việc cho Hiệu trưởng và không ít lần may mắn được nghe Thầy chia sẻ những cảm nhận của mình.

Thầy kể rằng Thầy rất yêu nghề dạy học, vì thân phụ của Thầy đã từng làm gia sư dạy cho bao con trẻ trong làng. Thầy nhớ mãi việc được giao thiết kế và xin phép mở Khoa Kinh tế chính trị đặt trong Trường Đại học tổng hợp Hà Nội vào năm 1974. Nay Khoa đã phát triển thành Trường Đại học Kinh tế – thành viên của Đại học Quốc gia Hà Nội.

Thầy cho rằng mở trường đại học là cách tốt nhất để nhân mình lên, tức là kiến thức của mình có thể truyền thụ cho nhiều người. Thế là với cương vị Chủ tịch Hội Khoa học kinh tế Việt Nam, Thầy đứng ra thành lập Trường Đại học dân lập Quản lý và Kinh doanh Hà Nội, nay là Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội.

Năm 1995, Đề án thành lập trường được trình lên Bộ Giáo dục và Đào tạo, được Bộ ủng hộ hoàn toàn. Sau đó, Đề án được Thủ tướng Võ Văn Kiệt phê chuẩn, ký quyết định cho phép thành lập vào ngày 15.06.1996. Đây là một ngày vui của Thầy, của bao người mong đợi, đã trở thành ngày khai sinh, ngày truyền thống của Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội.

Thầy bảo cũng phải đầu tư trí tuệ của bao người mới hình thành được Bản điều lệ tổ chức và hoạt động của trường, như tên gọi, sứ mệnh, nhiệm vụ, mô hình tổ chức,... Thầy kiên định rằng trường đại học phải là của những người trí thức, chứ không phải của các nhà đầu tư. Mô hình của trường phải được tổ chức sao cho đảm bảo được bốn lợi ích: lợi ích của cổ đông, lợi ích của người lao động, lợi ích của người học và lợi ích của xã hội.

Thầy lo về nguồn tài chính cho hoạt động của trường và đưa ra chủ trương “góp gió thành bão”: huy động vốn của những người làm việc cho trường để tránh được sự chi phối của các đại gia. Thầy tập hợp về trường một đội ngũ cán bộ khoa học đầu ngành, những cán bộ có kinh nghiệm sư phạm, quản lý từ các trường đại học, các viện nghiên cứu, các cơ quan Đảng và nhà nước. Rất nhiều người như vậy, sau khi nghỉ hưu, rời chính trường, đã hội tụ dưới ngọn cờ của Thầy.

Thầy là một người đi đầu trong công việc áp dụng công nghệ thông tin vào công tác tuyển sinh, kiểm tra và thi các học phần, thi kết thúc môn học, được nhiều trường đến học tập kinh nghiệm, như các trường đại học Vinh, Phương Đông, Lương Thế Vinh, Văn Lang,... Thầy lo lắng phát triển cơ sở đào tạo khang trang hiện đại với thiết bị công nghệ tiên tiến. Khó khăn nhất là khâu xin đất xây trường, nhưng cũng đã thành công, một phần vì quan hệ của Thầy với lãnh đạo các tỉnh, thành phố. Ngày nay, ba cơ sở của trường tồn tại vững chắc tại Vĩnh Tuy (Hà Nội), Từ Sơn (Bắc Ninh) và Lương Sơn (Hòa Bình). Những ai đã có dịp cùng Thầy đi khảo sát đất đai đều không thể quên những hình ảnh Thầy thoãn thoắt lợi ruộng, vượt các bụi cây, ngắm địa hình,... để có quyết định cuối cùng...

Hơn hai mươi năm xây dựng và phát triển trường là từng ấy thời gian Thầy đầu tư trí tuệ anh minh cho Trường. Cứu nhân, cứu nghĩa, đức độ và cái duyên của Thầy đặt trong các mối quan hệ đạt tới đỉnh cao của người thành công. Nói vậy, Thầy bảo rằng, thầy chẳng thể nào quên trường bị “ném đá” khi mở ngành Y và Dược. Nhưng thầy tự tin và khẳng định để bác bỏ những thông tin không lành mạnh. Ngành Y, Dược của trường do các giáo sư, tiến sĩ y, dược có tiếng đào tạo theo hướng bác sỹ, dược sỹ thực hành. Họ có thể bổ sung cho những nơi còn thiếu, kể cả thay các thầy cúng, thầy mo ở các thôn, bản hẻo lánh, vùng sâu, vùng xa,.... Thầy đã thành công!

*

Ngày tết nói chuyện nhân duyên ở trường ta gắn liền với nhân hòa của GS.

Hiệu trưởng Trần Phương và duyên hợp trong mối quan hệ của Thầy với các công việc, với tôi và mọi người. Đó là mối quan hệ biện chứng trong không gian, thời gian đã mang thành công đến với mỗi người chúng ta tới đỉnh cao của ước mơ và thành tựu. Vinh dự được Đảng, Nhà nước tặng những phần thưởng cao quý: Huân chương Lao động hạng Nhất, hạng Nhì và hạng Ba. Tôi viết và kể những những câu chuyện trên đây như muốn tặng quà xuân tới tập thể cán bộ, giảng viên, công nhân viên và sinh viên trường ta, nhất là câu chuyện nhân hòa - hợp duyên để nhớ mãi Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội, nhớ mãi GS. Hiệu trưởng Trần Phương đã ghi đậm những kỷ niệm đẹp trong mỗi chúng ta. Mùa xuân và Tết Canh tý năm 2020 hãy đem đến nhân duyên cho mọi người./.

Ngày 02.01.2020.